

Regeringens proposition

1989/90:48

om kompensation till studerande med
studiemedel för vissa skatteeffekter

Prop.
1989/90:48

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 9 november 1989.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Göran Persson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att studerande med studiemedel genom en förtida uppräknig av basbeloppet kompenseras för den höjning av indirekta skatter m. m. som tidigare denna dag har föreslagits av chefen för finansdepartementet.

Lag om tilläggsbelopp till basbeloppet vid beräkning av studiemedel

Härigenom föreskrivs följande.

Vid beräkning av studiemedel enligt 4 kap. studiestödslagen (1973:349) skall det basbelopp som har fastställts enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring ökas med ett tilläggsbelopp om 600 kr.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990 och tillämpas första gången i fråga om studiemedel som beräknas för år 1990 med ledning av basbeloppet för samma år.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 9 november 1989

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Hjelm-Wallén, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström, Löow, Persson

Föredragande: statsrådet Persson

1 Föredragandens överväganden

Studiemedelsbeloppet beräknas enligt studiestödslagen (1973:349) som en viss procentandel av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring (1962:381). För ett fullt läsår om nio månader utbetalas studiemedel med 170% av basbeloppet. Även det s. k. fribeloppet vid reducering av studiemedel p. g. a egen inkomst beräknas med hänsyn till basbeloppet.

Chefen för finansdepartementet har nyss lagt fram ett samlat förslag som i väsentliga delar innebär en omläggning av skattepolitiken. Förslaget innebär bl. a. en sänkning av den statliga inkomstskatten redan under år 1990. Denna skall huvudsakligen finansieras genom en breddning av basen för mervärdesskatten, införande av vissa punktskatter, höjd fastighets-skatt samt reducerade räntebidrag. Statsrådet Lindqvist har tidigare denna dag föreslagit att den prishöjning som följer av skattereformens förändringar av indirekt beskattning, i fastighetsbeskattning och av reducerade räntebidrag, skall avräknas från konsumentprisindex vid fastställande av basbeloppet för år 1991. Därigenom ges inte någon automatisk kompensations för extraordinära prishöjningar.

För det övervägande flertalet löntagare kommer det ökade indirekta skatteuttaget att balanseras av sänkt inkomstskatt. Studerande som upp-bär studiemedel har emellertid inte sådana inkomster, att de kommer att få någon nämnvärd sänkning av inkomstskatten. Studiemedelstagarna kan därför komma att beröras endast av de delar av skatteförslaget som inne-bär höjda priser. Jag anser det angeläget att studiemedelstagarna kompen-seras så att studiemedlen inte förlorar i köpkraft. Kompensationen bör gälla redan från och med år 1990.

För år 1990 föreslår jag mot denna bakgrund en förtida uppräknings av basbeloppet vid beräkning av studiemedel. Tekniskt kan detta lösas genom att ett tilläggsbelopp till basbeloppet införs. Därigenom kommer även de elever i gymnasial utbildning som är mellan 18 och 20 år och har en från föräldrarna fristående ekonomi att omfattas av uppräknings. Tilläggsbe-loppet bör endast avse studiemedelssystemets beviljnings sida eftersom kompensationen syftar till att täcka merkostnader för den som har studie-medel som sin huvudsakliga försörjning. Preliminära beräkningar inom

finansdepartementet visar att de studerande bör kompenseras genom en höjning med två procent utöver ordinarie uppräknig av basbeloppet. Detta motsvaras av ett tilläggsbelopp om 600 kr. När det gäller kompensation för år 1991 kan förutsättningar för en annan, mer varaktig teknisk lösning vara förhanden. Jag avser att återkomma till regeringen i denna fråga.

Anslaget Studiemedel m. m. är i statsbudgeten för innevarande budgetår uppfört med 2 107 000 000 kr. (prop. 1988/89: 100 bil. 10, Sfu 15, rskr. 173). Till följd av den föreslagna kompensationen beräknar jag en ökad utgift under anslaget med 20 milj. kr. Beloppet bör föras upp på tilläggsbudget.

2 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu anfört har inom utbildningsdepartementet upprättats förslag till lag om tilläggsbelopp till basbeloppet vid beräkning av studiemedel.

3 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. anta lagförslaget,
2. till Studiemedel m. m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag på 20 000 000 kr.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.